

Diósd Község Önkormányzat Képviselő-testületének
6/2002. (IV. 30.) önkormányzati rendelete a helyi építészeti értékek védelméről
[Egységes szerkezetben a módosító 10/2006. (V.1.), 15/2007. (VI.30.) önkormányzati rendelettel]

Diósd Község Önkormányzata az Épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 57. § (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, valamint a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Miniszter 66/1999. (VIII.13.) FVM számú rendeletének 1. § (1) bekezdése alapján az építészeti örökség helyi védelmének szabályairól szóló rendeletében foglaltakra is indítatva érzi magát, hogy az országos védelem alá nem helyezett helyi értékeink védelme, műemlékeink megóvása érdekében az alábbi rendeletet alkossa meg:

A helyi védelem célja, a rendelet hatálya

1. §

- (1) A rendelet hatálya a helyi értékek mindazon elemére kiterjed, amely külön jogszabályok alapján nem áll védelem alatt és települési, táji, természeti, építészeti, néprajzi, képző- vagy iparművészeti, régészeti értéknek a település történeti folytonosságát bizonyítja és az itt élők önbecsülését, a községhez való kötődését segíti elő.
- (2) A helyi védelem célja a településnek és környezetének, valamint az ott található értékes építészeti, táji, az épített környezettel összefüggő természeti elemek jellegzetességének, hagyományos megjelenésének megőrzése.

2. §

A rendelet hatálya Diósd község közigazgatási területén lévő, e rendelet mellékletében védetté nyilvánított és védelemre kijelölt, és arra méltó értékekre terjed ki, a rendelet 9. §-ában meghatározott támogatási rendszer a műemlékekre, a műemléki környezetben lévő, illetve a helyi nyilvántartásba vett épületekre (értékekre) is.

A helyi védelem fajtái

3. §

- (1) A helyi védelem a település és környezetének egészére vagy összefüggő részére (a továbbiakban: helyi területi védelem), valamint egyes építményeire, ezek részleteire (a továbbiakban: helyi egyedi védelem) terjed ki.
- (2) A helyi területi védelem (1. sz. melléklet):
 - a.) a településszerkezet (utcahálózat, telekszerkezet, beépítési mód, az építési vonal, településszerkezeti szempontból jelentős zöldterület vagy növényzet),
 - b.) a településkép (külső településkép, belső településkép, utcakép),
 - c.) a település táji környezete (a település megjelenése a tájban, hagyományos művelési mód, növényzet és természetes környezet,
 - d.) a településkarakter (a településszerkezet, a településkép elemei, formái, anyagai, színvilága együttesen) védelmére terjed ki.

(3) A helyi egyedi védelem: (1.sz. melléklet)

- a.) az építmény (épület és műtárgy) vagy ezek együttese egészére vagy valamely részletére (anyaghasználat, szerkezet, színezés, stb.),
- b.) az építményhez tartozó földrészletre és annak jellegzetes növényzetére,
- c.) szobor, képzőművészeti alkotás, utcabútor, emlékmű és síremlék védelmére¹
- d.) az egyedi tájérték védelmére terjed ki.

Védetté nyilvánítás és megszüntetés

4. §

- (1) Védetté nyilvánításra, számbavételre (nyilvántartásba vételre) illetve annak megszüntetésére bárki javaslatot tehet a ²Településfejlesztési, Vagyongazdálkodási és Környezetvédelmi Bizottságnak. A javaslatnak tartalmaznia kell a védendő érték megnevezését, leírását, a vonatkozó adatokat (helység, utca, házszám, helyrajzi szám, tulajdonos, kezelő, használó) valamint rövid indoklást.³
- (2) A helyi védetté nyilvánítás szakmai előkészítése az önkormányzati főépítész feladata.
- (3) A védetté nyilvánítás és a számbavétel előkészítését (szakterületek szakvéleményeinek, kutatásoknak dokumentációknak stb. összegyűjtése) az első fokú építési hatóság folytatja le, és javaslatot tesz a védetté nyilvánításra, amelyet a településfejlesztési és környezetvédelmi bizottság az érintett civil szervezetek bevonásával véleményez, majd előterjeszti a képviselő-testület elé.⁴
- (4) ⁵A Településfejlesztési, Vagyongazdálkodási és Környezetvédelmi Bizottság részére elkészített javaslatnak tartalmaznia kell:
 - a.) a védetté nyilvánított, védelemre kijelölt vagy arra méltó érték megnevezését (helység, utca, házszám, helyrajzi szám, tulajdonos, kezelő, használó nevét (továbbiakban: tulajdonos) a tárgyban illetékes szakvéleményt (építészeti, régészeti, kultúrtörténeti, művészeti, néprajzi, műemléki, ha szükséges statikai, tájlesztetiki, stb.), szakvéleményt,
 - b.) az értékre vonatkozó térkép, fotó és egyéb dokumentációkat,
 - c.) a főépítész véleményét, a szabályozási (rendezési) tervek előírásainak és az esetlegesen felmerülő speciális szakterületek szakvéleményeinek építészeti értékvizsgálati munkarészeknek a figyelembevételével.
 - d.) a tulajdonos hozzájáruló nyilatkozatát.
 - e.) 10. § (3) bekezdésre figyelemmel a védett részértékek felsorolását.
- (5) A helyi értékek védetté nyilvánítása, megszüntetése a képviselő-testület hatáskörébe tartozik.

¹ Módosította a 10/2006. (V.1.) ör. 1.§-a. Hatályos: 2006. május 1. napjától.

² Módosította: 15/2007. (VI.30.) ör. 1.§-a. Hatályos: 2007. június 30. napjától

³ Módosította a 10/2006. (V.1.) ör. 2.§ (1). bek. Hatályos: 2006. május 1. napjától

⁴ Módosította a 10/2006. (V.1.) ör. 2.§ (2). bek. Hatályos: 2006. május 1. napjától

⁵ Módosította: 15/2007. (VI.30.) ör. 1.§-a. Hatályos: 2007. június 30. napjától

⁶(6) A döntésről tájékoztatni kell:

- a.) a tulajdonost,
- b.) a területen található közművek és egyéb létesítmények tulajdonosait,
- c.) a megyei önkormányzatot,
- d.) a területileg illetékes építésügyi hatóságot,
- e.) más jogszabály alapján is védett védendő érték esetében a hatáskörrel bíró, területileg illetékes hatóságot (pl. a természetvédelmi hatóságot, múzeumok igazgatóságát, stb.)
- f.) a védetté nyilvánítás kezdeményezőjét.

⁷(7) A védelem alá vonni tervezett műemléki jelentőségű területen és műemléki környezetben az egyedi műemléki védettség alatt nem álló ingatlanok tulajdonosait a védetté nyilvánítás előkészítésének megindításáról az önkormányzat a helyben szokásos módon (hirdetmény útján) értesíti.

⁸(8) Ha az épített örökség védettségének megszüntetésére kerül sor, az elsőfokú építési hatóság gondoskodik:

- az épület és telek felmérési és fotódokumentációjának elkészíttetéséről és a megyei levéltárban történő elhelyezéséről,
- az értékes építészeti, szerkezeti elemek és tárgyak megmentéséről, elhelyezéséről.

A nyilvántartásnak az 5. § (1) bekezdésében megfogalmazottakat kell értelemszerűen tartalmazni.

5. §

(1) ⁹A helyi védelem alatt álló értékekről törzs-könyvet vezet, amelynek tartalmaznia kell:

- a.) a védendő érték megnevezését, a védelem szakszerű, rövid indoklását, az érintett szakterület szakvéleményét,
- b.) a helyszínrajzot,
- c.) a helyi védelem védettségi fajtáját,
- d.) a helyrajzi számot.

(2) Egyedi védettség esetén az (1) bekezdésben felsoroltakon kívül a nyilvántartásnak tartalmaznia kell:

- a.) a védett érték pontos helyét (utca, házszám, helyrajzi szám),
- b.) a helyszínrajzot,
- c.) a védett érték rendeltetését és használatának módját
- d.) a tulajdonos, illetve használó nevét.

(3) Területi védelem esetén az (1) bekezdésben felsoroltakon kívül a nyilvántartásnak tartalmaznia kell a terület méretétől függően az áttekintéshez szükséges léptékű, a szabályozási tervvel azonosítható, a védett terület határát egyértelműen rögzítő helyszínrajzot, digitális és/vagy nyomtatott térképi nyilvántartást.

⁶ Módosította a 10/2006. (V.1.) ör. 2.§ (3). bek. Hatályos: 2006. május 1. napjától

⁷ Módosította a 10/2006. (V.1.) ör. 2.§ (3). bek. Hatályos: 2006. május 1. napjától

⁸ Módosította a 10/2006. (V.1.) ör. 2.§ (3). bek. Hatályos: 2006. május 1. napjától

⁹ Módosította a 10/2006. (V.1.) ör. 3.§ (1). bek. Hatályos: 2006. május 1. napjától

- (4) A nyilvántartás céljára készült helyszínrajzot olyan méretarányban kell elkészíteni, hogy a helyi védelemmel kapcsolatos megállapítások az egyes telkekre, építési területekre és közterületekre egyértelműen értelmezhetőek legyenek.
- (5) A helyi védett értékekről szóló törzs-könyvbe bárki betekinhet.¹⁰

6. §

- (1) A helyileg védett értékke nyilvánítás, illetőleg a megszüntetés tényét az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni.
- (2) Az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzés érdekében az illetékes földhivatalt a Polgármesteri Hivatal keresi meg.
- (3) A bejegyzés esetleges elmaradása a védettség hatályát nem érinti.¹¹
- (4) A helyi védelmet a Helyi Építési Szabályzatban és a Szabályozási Tervben fel kell tüntetni.¹²

A védett épületek, helyi értékek megjelölése

7. §

A védelem megjelöléséről az objektum jellege alapján a Polgármesteri Hivatal gondoskodik.

A védett érték használata, fenntartása

8. §

- (1) A tulajdonos köteles a helyileg védett építmény vagy épület karbantartásáról, rendeltetésszerű használatáról gondoskodni és a védett érték állapotát a hatályos építési törvényben foglaltak szerint meghatározott módon, és időszakonként felülvizsgálni.
- (2) A használat a védett értéket nem veszélyezteti
- (3) A védett építmény vagy épület, terület fenntartásának költségei a tulajdonost terhelik.

9. §

- (1) A tulajdonos kérelmére, pályázat útján visszatérítendő, vagy vissza nem térítendő támogatás nyújtható. A támogatás csak a fenntartás és állagmegóvás tulajdonosi kötelezettségét, illetve az ingatlan rendeltetésszerű használatához szükséges mértéket

¹⁰ Beiktatta a 10/2006. (V.1.) ör. 3.§ (2). bek. Hatályos: 2006. május 1. napjától

¹¹ Beiktatta a 10/2006. (V.1.) ör. 3.§-a. Hatályos: 2006. május 1. napjától

¹² Beiktatta a 10/2006. (V.1.) ör. 3.§-a. Hatályos: 2006. május 1. napjától

megaladó költségeire adható (értékkülönbözet). A kérelemhez olyan költségvetést kell becsatolni, amelyből az értékkülönbözet megállapítható.

- (2) A védett érték megóvása, állagának megőrzése érdekében az önkormányzati támogatás mértékéről a képviselő-testület a pályázati eljáráson dönt.
- (3) A pályázatok kiírásáról és döntésre történő előkészítéséről – a főépítész közreműködésével – a ¹³Településfejlesztési, Vagyongazdálkodási és Környezetvédelmi Bizottság gondoskodik.
- (4) A pályázatokat minden évben a költségvetés elfogadását követő 30 napon belül kell kiírni. A pályázatokat a képviselő-testület bírálja el a pályázati határidő leteltét követő ülésén.
- (5) A döntésnek tartalmaznia kell a támogatásban részesítettek megnevezését, a támogatás mértékét, a védett érték és az azon végzett munkák megjelölését, a munkák igazolt költségét, visszatérítendő támogatás esetén a visszatérítés időtartamát.
- (6) A konkrét támogatás feltételeit, folyósításának, elszámolásának módját, az elvégzett munkák bizonylatolásának rendjét a támogatásban részesített tulajdonossal kötött szerződésben kell rögzíteni.
- (7) A szerződésben foglaltak ellenőrzése az első fokú építési hatóság feladata.¹⁴

**A helyileg védett értékek hasznosítására,
fenntartására, átalakítására, bővítésére
és bontására vonatkozó általános előírások**

10. §

- (1) A helyileg védett építészeti értékek fennmaradásának feltétele, megőrzésének módja elsősorban a rendeltetésnek megfelelő használat.
- (2) Helyi védelem alatt álló építményt, építményrészt csak a helyi védettség megszüntetését követően lehet lebontani. Bontás előtt felmérési és fotódokumentációt kell készíteni.
- (3) Az épületek felújítása, bővítése esetén a védett részértékeket meg kell őrizni, esetleges bontás után az értékes részeket új épület létesítése esetén az épületbe lehetőleg vissza kell építeni.
- (4) Helyi területi védelem alatt álló területen, ingatlanokon építési tevékenységet a helyi építési szabályzat előírásai szerint lehet végezni.
- (5) A közterületek kialakítását, burkolatát, bútorzatát a kialakult környezeti kép jellegzetességeinek és karakterének megtartásával, azokkal összhangban kell kialakítani.¹⁵

¹³ Módosította: 15/2007. (VI.30.) ö.r. 1.§-a. Hatályos: 2007. június 30. napjától

¹⁴ Beiktatta a 10/2006. (V.1.) ö.r. 5.§-a. Hatályos: 2006. május 1. napjától.

¹⁵ Beiktatta a 10/2006. (V.1.) ö.r. 6.§-a. Hatályos: 2006. május 1. napjától

(6) A védett építményen új parapet-konvektor vagy klímaberendezés közterületről is látható egysége nem helyezhető el.¹⁶

¹⁶ Beiktatta a 10/2006. (V.1.) ör. 6.§-a. Hatályos: 2006. május 1. napjától

Vegyes és hatályba léptető rendelkezések

11. §

- (1) A helyi építészeti értékek vizsgálatáról készült dokumentációk egy-egy példányát a Megyei Levéltárban kell elhelyezni.
- (2) E rendelet alkalmazása során figyelembe kell venni az általános rendezési terv szabályozási előírásairól szóló rendeleteket is.
- (3) E rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.
- (4) E rendelet hatálybalépése után a szabályozási tervek felülvizsgálatánál vagy készítésénél kötelező munkarészként kell az építészeti értékvizsgálatot elkészíttetni.

12. §¹⁷

E rendelet a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz való csatlakozásáról szóló szerződése kihirdetéséről szóló 2004. évi XXX. Számú törvénnyel összhangban az Európai Közösségek jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Diósd, 2002. április 11.

Spéth Géza s. k.
k.
polgármester

Kisfalvi István s.
jegyző

Egységes szerkezetben kihirdetve
2007. június 13.

jegyző

¹⁷ Beiktatta a 10/2006. (V.1.) ör. 7.§-a. Hatályos: 2006. május 1. napjától

Országos védelem alatt áll: Szent Gellért kápolna, Nepomuki Szent János szobra, kaptárkövek.

Helyi területi védelem

I/1. Helyi **területi védelemben részesül:** az épített környezet részeként a Szabadság út – Kőbányai út – Ságvári Endre út – Bem utca – Béla utca - Rákóczi Ferenc út által határolt Ófalu területe.

I/2. Helyi **egyedi védelem:**

- Tájház Béla u., és az épület mellett lévő kút 2006/1 hrsz
- Szent Flórián-szobor Kossuth L u. 2424/2 hrsz
- Rádió és Televízió Múzeum, 1381/1 hrsz
- római katolikus templom 2509 hrsz
- községháza 2510 hrsz
- Szt. Gellért szobor 2508 hrsz (templomkert)
- I és II. világháborús áldozatok emlékére állított emlékművek 2508 hrsz (templomkert)
- Anya gyermekével 2475 hrsz
- Barátság kútja 2424 hrsz
- Perczel Mór szobra 2428 hrsz
- Zöldfa utca – Eötvös utca kereszteződésében a diósi 1950 hrsz-ú ingatlanon lévő kereszt
- Arany J. u. – Szabadság u. 1734 hrsz keresztezési pontján lévő kereszt
- Kremele kreuz 3828 hrsz (Sashegyi u. – Hattyú u. kereszteződése)
- Rákócz F. utcában lévő (újjaépített) gémeskút 1764 hrsz.
- Diósd Községi ház 2501 hrsz.
- Temetői kereszt
- Régi síremlékek (ravatalozó mögötti területen beépített öt darab jellegzetes sírkövek a XIX. századból)
- Benjamin Denkinger sírkereszt XIX. századból
- Fusz család síremléke
- Rösler Ignác síremléke
- Paár József plébános síremléke
- Dr. Pessek István síremléke
- Herbs János síremléke
- orosz katonák nyughelye
- ¹⁸Dr. Dizseri Tamás emlékhelye 2424/3 hrsz
- ¹⁹Búzaszentelő kereszt [(önálló helyrajzi számmal nem rendelkezik) Természetben a Határ út 2807 hrsz és Völgy utca 2806 hrsz találkozásánál)

¹⁸ Beépítette: 15/2007. (VI.30.) ör. 2.§-a. Hatályos: 2007. június 30.

¹⁹ Beépítette: 15/2007. (VI.30.) ör. 2.§-a. Hatályos: 2007. június 30. napjától

Indokolás

Általános indokolás

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. 7. § (2) bek. c.) pontja rendelkezései szerint a településrendezés feladata, hogy biztosítsa a település megőrzésre érdemes, jellegzetes, értékes szerkezetének, beépítésének, építészeti és természeti arculatának védelmét.

A diósi lakosság számára a diósi régi falu, egyes építmények jelentős kulturális értéket képviselnek, amelyek mindenképpen érdemesek a helyi védettségre. Az említett törvény és a végrehajtására kiadott miniszteri rendelet (az építészeti örökség szakmai szabályairól szóló 66/1999. (VIII. 13.) FVM rendelet szabályai szerint lehetséges van a helyi önkormányzatnak a helyi építészeti értékek védelméről rendeletet alkotni.

A helyi értékek védelme érdekében készítettük elő rendelet-tervezetünket és csatoljuk hozzá a rendelet-alkotáshoz fontos központi jogszabályokat. A rendelet-tervezet első olvasatát a Településfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság véleményezi és gazdagítja.

1-2 §-hoz

A rendelet célját és hatályát fogalmazza meg.

3. §-hoz

A helyi védelem fajtáit fogalmazza meg. A helyi területi védelem több ingatlanból álló egybefüggő területrészre vonatkozhat, a helyi egyedi védelem pedig egységnyi építményre.

4. §-hoz

A védetté nyilvánítás és megszüntetés eljárási szabályait tartalmazza.

5-6 §-hoz

A helyi védettséggel rendelkező ingatlanok nyilvántartásáról rendelkezik.

7-8-9 §-hoz

A védett értékek megjelöléséről, használatáról és fenntartásáról rendelkező rész. Helyi védettséget csak azon ingatlanok esetében célszerű adni, amelyeknél az ingatlan tulajdonosa elfogadja azt és a helyi értékek tiszteletben tartásával hajlandó a védett érték fenntartásában, üzemeltetésében az Önkormányzattal együttműködni.

10 §-hoz

A helyi védett értékek felújítására, bővítésére vonatkozó rész.

12. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezéseket tartalmaz.

A rendelet-tervezetet szakbizottságok és a Képviselő-testület megtárgyalta. Az 1. számú melléklethez beadott javaslatok beépítésre kerültek, s itt tüntettük fel az országos védelem alatt álló épített értékeinket.

Diósd, 2002. április 11.

Spéth Géza s. k.
polgármester

Kisfalvi István s.k.
jegyző